Hommius en Bastingius dit hier hebben moeten uitspreken. Maar geen van beide doen dat. Nog krasser. Bastingius, die apart de roeping der Overheid, der kerkelijke ambtsdragers en der Christenen in het algemeen tegenover dit gebod bespreekt, maakt wel bij de Overheid en evenzoo bij de particuliere geloovigen melding van deze roeping »om de scholen te onderhouden«, maar alleen bij de kerkelijke ambtsdragers doet hij dit juist *niet*.

En wat niet minder eigenaardig is, de voorbeelden uit de H. S., waarop beide schrijvers zich beroepen, om de noodzakelijkheid dezer Scholen aan te toonen, bewijzen evenzeer, dat zij aan kerkelijke kweekscholen zelfs niet gedacht hebben. Uit het Oude Testament worden als voorbeeld aangehaald de profetenscholen onder Israel, waar de »zonen der profeten« onderwijs ontvangen hebben om te worden voorbereid voor hun profetisch ambt. Dat deze profetenscholen niet van het kerkelijk instituut zijn uitgegaan, staat vast. Het kerkelijk instituut onder Israel werd vertegenwoordigd door den Hoogepriester met het priestercollege te Jeruzalem, en de profetenscholen zijn noch door dit priestercollege in het leven geroepen, noch door hen bestuurd. Ze waren veeleer vrije corporaties, evenals de schilderscholen van Rembrandt e.a. in ons vaderland, ontstaan doordat een beroemd profeet of richter, zooals Samuel of Elia en Eliza, leerlingen om zich verzamelde. Het onderwijs in deze scholen droeg bovendien ook volstrekt niet alleen een in engeren zin theologisch karakter, maar moet volgens de overlevering evenzeer over de geschiedenis, de rechten en inzettingen van Israel en zelfs over de geneeskunde hebben geloopen.

En evenzoo staat het met de beide voorbeelden aan het Nieuwe Testament ontleend. Ze wijzen nl. vooreerst op Paulus, die aan de voeten van Gamaliel had gezeten (Hand. 22 : 3) en vervolgens op Timotheus, die van kindsbeen af in de Schriften onderwezen was (II Tim. 3 : 14). Ook in deze beide gevallen nu is er van een kerkelijke opleidingsschool, zooals ieder ziet, geen sprake; zelfs niet eens van opleiding door een Christelijken apostel of profeet. Gamaliel, de leeraar van Paulus, behoorde tot de Leeraren der Wet, die geheel vrij en onafhankelijk onder Israël zijn opgetreden, met het priestercollege niets te maken hadden en zelf school hebben gevormd door den uitnemenden naam, dien zij hadden. En wat Timotheus betreft, weten we alleen, dat zijn grootmoeder en moeder vrome vrouwen geweest zijn, en mag daaruit afgeleid worden, dat ook hij in zijn jeugd waarschijnlijk het onderwijs der Joodsche Schriftgeleerden heeft genoten.

Ongetwijfeld blijkt uit deze beide voorbeelden, dat er een zekere opleiding voor het ambt gewenscht en noodzakelijk is. Paulus en Timotheus hebben zulk een opleiding in de Joodsche scholen der Wetgeleerden genoten. Maar eenig bewijs voor een kerkelijke opleidingsschool valt uit deze voorbeelden niet te halen. Eer het tegen deel!

DR. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen: Van den heer K. Peereboom, eiland Marken *f* 1.

DS. J. H. HOUTZAGERS, *voorzitter*.

Leestafel.

1. DR. A. BRUMMELKAMP. EEN MONUMENT VOOR HILDEBRAND.

Op dit belangrijk artikel van slechts even vijf bladzijden, door den geachten schrijver geplaatst in het Maart-nummer van BLOESEM EN VRUCHT, wil ik hier, óók om de actualiteit van het daarin behandeld onderwerp, alsnog de aandacht vestigen.

»Gelukkig! de nagedachtenis van BEETS«, zoo begint het, »leeft dus nog voort in 't geheugen van ons volk«. En dan vertelt Dr. BRUMMELKAMP al spoedig, dat »in September, — BEETS lievelingsseizoen, dat hij met onwelkbare bloemen en blâren overstrooid heeft, — het dankbare Nederland BEETS honderdsten geboortedag wil vieren". Ook het denkbeeld van een monument voor HILDEBRAND en wel in den Haarlemmerhout, acht hij »al even gelukkig". In verband daarmee wijdt hij eenige welgekozen woorden van hooge waardeering aan de CAMERA, »het jeugdwerk van den, toen hij het schreef, nog geen vijf-en-twintig-jarigen BEETS; het onsterfelijke boek, dat het ondanks ons kleine debiet tot zijn 25ste uitgave heeft gebracht".

»Maar", zoo merkt de heer BRUMMELKAMP terecht op, »de CAMERA is toch niet de geheele BEETS" en dan teekent hij, met maar enkele, doch juiste trekken, BEETS ook als taalman en taalvorscher, als dichter bovenal, als den schrijver van de »Stichtelijke uren", als den prediker »wiens schoone stembuiging aan zijn woorden een dubbele bekoring gaf". En na dus BEETS, den veelzijdige, te hebben geschetst, spreekt hij uit wat hij op zijn hart heeft en waar het met zijn »Bloesem en vrucht«-artikel eigenlijk om gaat.

»Is het nu, met dit alles voor oogen, niet geoorloofd, ja noodig, te wijzen op een gevaar, dat deze Hildebrand-huldiging tegen onzen wil over ons zou doen komen?« Dat gevaar is dan, »dat we, uitsluitend aan de CAMERA denkende, den veelzijdigen BEETS eenzijdig zouden doen opgaan in HILDEBRAND.«

Naar BRUMMELKAMP's meening is, gelijk trouwens reeds uit het schrijven van zijn artikel blijkt, dit gevaar verre van denkbeeldig. Voor deze zijn meening beroept hij zich op PROF. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, die in zijn biographie van BEETS zegt, dat het reeds bij de huldiging van den zeventigjarige, in 1884, eenige moeite inhad, om BEETS niet te doen overschaduwen door HILDEBRAND.

Dit nu zou, indien het thans werkelijk gebeurde, „indien nu van een voorbarige Hildebrand-huldiging het ongewenschte gevolg ware, dat door het tegenwoordig geslacht van den eigenlijken BEETS met zijn vollen, rijken inhoud, geen of te weinig notitie werd genomen", — tot groote schade zijn van de algemeene geestesontwikkeling.

BRUMMELKAMP tracht het gevaar, dat hij op het oog heeft, met zijn artikel ook daarom te keeren, wijl dan »tegenover de nagedachtenis van den dichter een onvergetelijk misdrijf zou zijn gepleegd«. Immers, zoo als hij met de stukken aantoont, „valt BEETS letterkundige bloeitijd toch ongetwijfeld eerst lang na de CAMERA".

En eindelijk dreef hem tot het schrijven van zijn: EEN MONUMENT VOOR HILDEBRAND ook, „dat BEETS zelf dat toekennen van den voorrang aan HILDEBRAND niet zou hebben goedgekeurd".

Op het einde van zijn temperament-vol artikel zegt DR. BRUMMELKAMP: »Neen, aan zulk een halveering van BEETS doen wij niet mee. Wij deelen onze groote mannen niet in tweeën. Zooals God ze ons gaf, zooals ze onder ons hebben gewerkt en gewandeld, hebben wij ze lief en houden wij ze in eere«.

Het wil ook mij voorkomen, dat het wijzen op het gevaar dat bij de voorgenomen Hildebrandhuldiging dreigt, èn geoorloofd èn noodig is en dat wij DR. BRUMMELKAMP dankbaar mogen zijn, dat hij en, dat hij het zoo goéd heeft gedaan.

2. J. J. KNAP CZN., Ned. Herv. Predikant te Groningen. IN DE SCHUILPLAATS. Een bundel meditatiën voor stille uren. — Kampen — J. H. Kok — 1913.

Met dit boek heeft de hervormde predikant van GRONINGEN, van wien ik hier vroeger ook andere werken mocht bespreken, onze stichtelijke literatuur niet alleen vermeerderd, maar ook verrijkt.

»De stille uren, die men bij de tegenwoordige levensjacht slechts met moeite kan uitsparen, doch waaraan de behoefte zich in onzen tijd van oplevende mystiek dagelijks krachtiger doet gevoelen, zijn stellig onmisbaar, zoo men voor geestelijke en zedelijke inzinking bewaard wenscht te blijven".

Aldus DS. KNAP.

Ik ben het goed met hem eens, dat onze tijd weer staat in het teeken van de mystiek, en ik, die de kil-koude winterdagen van een alle wereld- en levensraadsels oplossend intellectualisme ook heb meegemaakt, verheug mij over de weer oplevende mystiek als over het, op lente-zonnedag, uit wintersche verstarring zich weer losmakend natuurleven.

Bij vele onzer tijdgenooten, DS. KNAP weet dit ook wel, is echter de weer »oplevende mystiek«, niet meêr dan het, bij onbekeerde zielen, weer herleven van het religieus gevoel, door intellectualisme en moralisme schier vermoord. Nu is zeker de ontmoeting met ook zoo'n mystiek mensch mij heel wat verkwikkelijker dan die met een, de zinnelijke en ook boven-zinnelijke dingen, alsof het de stukken van een kinderbouwdoos zijn, in elkaar zettend »verlicht« rede-mensch; heel wat verkwikkelijker ook dan de ontmoeting met zoo'n, op den duur criant-vervelend, al of niet in »morale independante« doend, zijn medemenschen eeuwig becritiseerend plichten-mensch.

Maar, bij zoo'n mysticus is mijn vreugde over het herleven van zijn religieus gemoedsleven toch niet ongemengd. Want, als ik al heel gauw merk, dat zijn gemoedsontroering zich verbindt aan de gewaarwording van wat hij noemt: hèt Oneindige, hèt Absolute, dan ben ik beducht voor zijn ziel.

Mystiek toch is geen specifiek christelijk-verschijnsel.

Ongemengd is daarom alléén mijn vreugde over de in onzen tijd ook onder de Christenen weer oplevende mystiek. Daarover en dat doet ook DS. KNAP en doen allen, die de christelijke religie, naar haar subjectieve zijde, verstaan in haar onderscheiden ongescheidenheid van het zich in voelen, denken en willen verbijzonderend zieleleven, — daarover verheug ik mij als over een blij-bezonden groenenden Paaschmorgen, die mij weer »herleven«, maar ook en wel allereerst èn vooral het herleven predikt van mijn op dien, zeker goeden, maar toch ook zoo droeven Vrijdag gestorven Jezus, die

. . . . stond weer op ons tot gerechtigheid.
Toen 't derde licht rees uit de kimmen.

Want opleven van ware, echte mystiek is eerste of vernieuwde ontroering van het religieus gevoel, bij de gewaarwording der aanbiddelijke deugden van den eenige waarachtigen God; is de verborgen omgang mèt, en de innige genieting van Hem, den God van het Woord. Deze mystiek wordt dan ook alleen gevonden bij hen, die uit en door den levenden Jezus hebben ontvangen dat eeuwige leven hetwelk reeds hier in hun wedergeboorte begint, en dat *is* een kennen, zij het ook nog een ander kennen, dan het bloot verstandelijke, van den eenigen waarachtigen God en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft.

Zeker, en gelukkig ook, herleeft in onzen tijd van »weer oplevende mystiek« ook deze mystiek.

De vraag naar de »Meditatie«, de zich op het »innige leven met God« richtende overdenking van 'n Bijbelwoord, is er een bewijzend teeken van.

Het schrijven van zulke Meditatie's is een kunst, al wordt zij helaas! ook wat licht beoefend. DR. A. KUYPER, die ten onzent deze kunst, — want zij *is* 'n kunst en wel een zeer hooge en moeilijke, al begrijpen vele Meditatie-schrijvers dat zoo niet, — wel niet heeft uitgevonden, is er toch, zoo door aanleg als vaardigheid, 'n meester in.

Of DS. KNAP den Meditatie-schrijver van DE HERAUT in deze kunst als zijn *chèr maître* erkent, weêt ik niet. Wel weet ik, dat velen van wie men dit niet zoo zou verwachten, dit doen. Toen ik in den vorigen zomer bij een roomschen priester op de studeerkamer zat, toonde deze mij, met 'n »zie-je! je kunt van 'm leeren«, een bundeltje van KUYPER's Meditaties.

En van DS. KNAP, den gereformeerden prediker in de Hervormde Kerk te Groningen, is dit zeker nog eerder te verwachten.

Dan hoe dit zij, de lezing van zijn IN DE SCHUILPLAATS, dezen bundel van, ook wat letterkunst betreft, keurige 30 Meditaties, is voor mij een voldoende grond voor het hierboven uitgesproken oordeel, dat DS. KNAP dit genre van stichtelijke lectuur niet alleen, gelijk tegenwoordig zoo velen doen, heeft vermeerderd, maar ook heeft verrijkt.

Ook KNAP toont, dat het hem in de kunst van Meditaties-schrijven, en wel voor Christenen van onzen tijd, noch aan aanleg, noch aan vaardigheid ontbreekt.

Ik kan dit waarlijk opbouwend boek dan ook van harte ter lezing en herlezing »in stille uren« aanbevelen.

G.

Uit de Pers.

DS. WISSE heeft te Amersfoort den lijdenden Directeur DS. RUDOLPH bezocht en gaf hiervan in *De Bazuin* dit tragisch verslag, dat ook onzen lezers belangstelling zal inboezemen:

't Was eene schoone lentemorgen. De zon was in volle pracht opgegaan, en wierp haar goudglanzen over veld en bosch. Duizenden vogelkens hieven hun morgenlied aan in de ontwakende natuur, waar het jonge gras, de teeder wordende tak, het jeugdige groene uitspruitsel, de ontluikende bloemkens, kortom alles ons sprak van leven, nieuw leven en vroolijkheid.

Toch was dit alles niet in staat een somber gevoel uit mijn hart weg te nemen; daar was iets dat zoo scheen te strijden met dat ontwakend lenteleven. Te midden van het lied der natuur was daar iets dat schreide.

Ik was op weg naar Amersfoort, om een laatste ontmoeting te hebben met, een afscheidsbezoek te brengen aan mijn bemïnnelijken ambtgenoot Ds. Rudolph, met wien ik weleer enkele jaren in eene zelfde plaats op de alleraangenaamste wijze had mogen saâmwerken in 's Heeren wijngaard.

Rudolph, een man van groote energie, werkkracht, liefde en ijver voor Gods Koninkrijk; die met woord en pen zóó vele jaren voor het Calvinisme heeft gestreden; bekend in heel ons vaderland en daarbuiten zelfs, en die thans als een andere Job van wege zijne plage al ons volk ontroerd heeft: maar ook door het van zijn God hem verleende heerlijke geloof ons aller hart verkwikt.

Ik herinner mij, hoe nog niet zoovele jaren geleden op een avond de groote Stadsgehoorzaal te Leiden tot in den nok gevuld was met een opgepakte menschenmassa. Ds. Rudolph zou een openbaar debat voeren met den bekenden socialist Frank van der Goes. Als een leeuw stond Rudolph daar, wat een geest, wat een kracht en fierheid, moed en wetenschappelijke welsprekendheid! Thans . . . ach, hoe zou ik hem vinden!

Ik stond op de stoep van de St. Elizabeth-stichting te Amersfoort, en had aangescheld. Een liefdezuster deed mij open; ik gaf mijn kaartje af en vroeg haar, of Ds. Rudolph een bezoekje mocht ontvangen; en of zij hem dan vragen wilde, of hij mij thans even kon ontvangen.

Ik werd in de wachtkamer gelaten, een oogenblik later kwam de zuster terug met de boodschap, dat Ds. R. door handgebaren (spreken kan hij niet meer) had te kennen gegeven dat hij het bezoek beslist en dadelijk wenschte. Daarop verscheen mevrouw Rudolph. Wij denken en spreken zooveel over hem, laten we toch haar ook niet vergeten. Want zij is een liefhebbende en zorgzame gade, die haar man steeds met zooveel trouwe toewijding heeft gediend en verzorgd. Dat »mede« lijden met hem, dat is voor haar ook een weg van bijzondere beproeving des Heeren. Mevrouw Rudolph maakte bij deze ontmoeting op mij den indruk van iemand, die door den ernst des levens gedrukt wordt; maar gesterkt in haar God, gesteund mede door de geloofskracht, die haar man openbaart. Zij verzocht mij haar te volgen. . . . Een oogenblik later stond ik in de kamer, waar mijn vriend R. zich bevond. Daar zat hij op een ziekestoel, omdat hij juist geholpen werd door een zuster, die de operatie-opening in de luchtpijp schoonmaakte.

Bij 't binnentreden, ik kan niet anders zeggen dan dat mij een gevoel overmeesterde van medelijden en smart niet slechts, maar ook van *eerbied*; daar lag iets gewijds in, om dezen lijder te mogen naderen; dit zwaar beproefde maar met hemelsche geloofskracht ondersteunde kind van God.

Maar wat een aanblik! Is dat Naömie? zoo vroegen de burgers van Bethlehem. Is dat Rudolph? De man die »leeuw en beer« versloeg?

Als een gebroken riet was hij. Hij zag er uit oud, doch niet van jaren, maar door lijden en smarten. Zijn gericht was mager en lang geworden. er lag iets over dat sprak van lijden en gewijden ernst. Spreken kon hij niet; en lucht ontvangen moest hij door de zilveren buis, door operatie in de luchtpijp aangebracht.

Wat is toch de mensch, als de Heere ons aanraakt, ja voorwaar dan versmelt al onze bevalligheid als een mot.

Ds. Rudolph hief de handen op en wenkte mij, nader te komen; hoe hartelijk omklemde hij mij de hand. Hij was klaarblijkelijk verheugd. Oogenblikkelijk daarna wees hij op een tafeltje, daar lag een bijbel op. Ik vroeg hem, of hij wenschte dat Ik hem iets zou voorlezen. Met een allerheerlijksten glimlach knikte hij van ja; daarop nam hij een stuk papier, en schreef er op: »Psalm 91«.

Lieve lezers, het Woord Gods te gaan prediken voor de somtijds groote schare kan den dienaar des Woords wegen zwaar en teer. Maar dit was zwaarder taak. Alleen dat *lezen* reeds. Maar ik heb ook nog iets anders te zeggen. Psalm 91 hebben we allen wel eens gelezen en gezongen. Ik herinnerde mij, hoe ik destijds dezen Psalm in Bijbellezingen had behandeld voor de gemeente; maar nooit, nooit had ik zoo gevoeld wat vooral die heerlijke *aanhef* zegt voor Gods kinderen, als in deze ure. De blijdschap des geloofs lag over Ds. R.'s aangezicht, bij 't hooren voorlesen.

Zijn geest was helder en levendig. Al zijn krachten gebroken, maar zijn ziel jubelde in God zijn steenrots. De mensch is meer dan stof, dat heeft Ds. R. tegenover het materialistisch socialisme al zijn dagen met kracht verdedigd. Maar de schoonste verdediging mag Ds. R. geven in zijn eigen persoon en ervaring. Dit lijden, maar waarin hij zoo buitengewoon mag doen uitkomen dat God leeft en onze rotssteen is, al bezwijkt ook vleesch en hart, zegt nóg meer dan al zijn geschriften en redevoeringen. Dit is feitelijk een kroon op heel zijn leven en arbeid.

Alles heeft hij verloren, zijn kracht, zijn gezondheid, zijn lichaam, zijn leven, zijn dierbare; maar hij heeft het geloof behouden!

Ik sprak hem een oogenblik van Gods trouw, die zijn volk behouden en bewaren zal; waarop we ons vereenigden in het gebed.

Maar ik moest gaan vertrekken. Ik stond naast hem, o, ik gevoelde, wat bang het voor 't vleesch moest zijn: »God neemt mij weg in het midden mijner jaren, en dat terwijl ik nog zoo gaarne had willen arbeiden in Zijn dienst".

Lieve broeder Rudolph, zei ik tot hem, gij hebt niet tevergeefs geleefd, en hebt menigen mokerslag mógen toebrengen aan het rijk van satan. Met een blijden glimlach knikte hij een hartelijk ja. Ik bedankte hem voor alles, wat hij in den ambtelijken omgang ook voor mij geweest was. Gij hebt ook aanspraak op onzen dank, ging ik voort, voor al uwe heerlijke brieven, waardoor gij honderden in den lande hebt verkwikt; uwe brieven hebben misschien meer zegen achtergelaten dan al uw arbeid in de stichting ooit had kunnen doen. Ik *verzeker* mijn lezers, dat het Ds. Rudolph buitengewoon goed deed en hoogst aangenaam in den Heere stemde, dat dit zoo was.

Die wetenschap is ongetwijfeld een der liefelijkste lafenissen voor hem. Er lag een zachte uitdrukking van geestelijke blijdschap bij die besprekking op zijn aangezicht. Want weet het, Ds. Rudolph beloofde met zijn brieven zijn God te verheerlijken. Is er dan zaliger verkwikking, dan te mogen weten, dat die brieven duizenden harten hebben geraakt en getroerd, tot sterking des geloofs! Het viel mij moeilijk van hem heen te gaan. Maar het moest. Hij nam nogmaals papier en potlood en schreef, dat hij het bezoek aanmerkte als een verkwikking door den *Heere* hem bereid; met verzoek van groeten aan gezin en vrienden.

Ik reikte hem de hand, hij omklemde die met beide handen, zoo stevig hield hij mij vast. 't Was een aandoenlijk moment; nog eenmaal wees ik hem op den Borg, die 't voleinden zou.

»Tot wederziens bij Jezus. Gods kinderen zien elkander nooit voor 't laatst«. Toen ging ik; hij wuifde mij na met de hand. Enkele oogenblikken later stond ik weer buiten.

Ik had een wijle vertoefd in zulk een klaaghuis, waar het beter is dan in het huis der maaltijden. Waar engelen Gods zijn.

Velerlei gedachten vervulden mij.

Geliefde lezer, bedenk hoe klein, hoe arm en verloren in zich zelf de mensch is. Maar ook wie en wat God is voor hen die in de benauwdheid tot Hem vluchten. Om zalig te sterven is een godzalig leven de beste voorbereiding.

Er rees nóg een gedachte in mij: wat kunnen wij elkander toch makkelijk pijn doen, eten en verbijten zelfs, verketteren en helpen veroordeelen; hoe kunnen Gods kinderen zelfs nog in allerlei onderling gekibbel hun God onteeren. Ds. Rudolph heeft veel tot ons te zeggen.

En wat hem aangaat: zijn weg vol lijden ten doode is zwaar naar het vleesch. Maar ik vond er toch iets groots, iets voornaams in, in de genade, als men zóó gesteld wordt tot een proeve van Christus in ons. Als smarten en dood instrument moeten zijn, om op alloverweldigende wijze in het licht te stellen: wie God is voor zijn volk in de woestijn.

De Heere gedenke Ds. en mevr. Rudolph naar al hun weg.

Vergeten wij hen niet in onze gebeden.

Het stemt tot dank, dat deze zoo diep-bezochte broeder op zoo Godverheerlijkende wijze zijn smartelijk lijden dragen mag.

Vertrooste het hem, te weten, dat heel onze kring, het land over, met hem medeleeft en voor hem biddende is.

Ook zelf bezocht ik op mijn gang naar Hoevelaken den armen lijder, en vond het juist zooals Ds. Wisse het teekent.

Dr. A. K.

Officieele Berichten.

Classe 's-Gravenhage.

De kerkeraad der Geref. kerk te 's-Gravenhage bericht, dat de classe 's-Gravenhage D.V. vergaderen zal te 's-Gravenhage op Dinsdag 19 Mei a.s., gewone tijd en plaats.

Punten voor het agendum worden ingewacht vóór Dinsdag 28 April a.s. bij den scriba, Van Speykstraat 105, 's-Gravenhage.

Namens den kerkeraad voornoemd:

C. LION CACHET, *scriba*.

's-Gravenhage, 9 April 1914.

De kerkeraad der Geref. kerk te 's-Gravenhage, aangewezen als samenroepende kerk, geeft kennis, dat hij besloten heeft de generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland samen te roepen tegen Dinsdag 25 Augustus a.s., en verzoekt de namen der afgevaardigden en de punten voor het agendum vóór 19 Juli a.s. in te zenden aan Dr. J. C. de Moor, Van Blankenburgstraat 32.

De kerkeraad voornoemd.

DS. RINGNALDA, *praeses*.
C. LION CACHET, *scriba*.

'sGravenhage, 9 April 1914.

Kort verslag van de Vergadering der Classis Assen, gehouden 10 Februari 1914 te Assen.

1. Opening der vergadering door Ds. W. H. Laman.
2. De geloofsbrieven worden onderzocht.
3. Constitueering der vergadering: Praeses is Ds. C. Oussoren; Scriba Ds. G. Groot Nibbelink; Assessor Ds. K. van der Veen.
4. Mededeeling wordt gedaan omtrent de afwezigheid van een afgevaardigde in de vorige vergadering der Classis.
5. De Dep. voor Soemba heeft geen bijzondere mededeelingen. Zuster Lock is ongesteld geweest. Ze is nu weer werkzaam en hoopt nog in 1914 haar examen als accoucheuse af te leggen, en op Soemba te arriveeren.
6. De Dep. voor den Evangelisatie-arbeid deelt mede, dat te Langerak de kerk is geïnstitueerd. Br. Snoek wordt door Deputaten voor 2 à 3 jaar geleend aan de kerk van Nieuwlande (Langerak). Te Ruinen is men bezig met de institueering der kerk. Te Tinaarloo gaat het met den arbeid goed; de Zondagsschool telt ruim 70 kinderen; aldaar is ook een knapenen meisjesvereen. Het boekjaar van Dep. sluit met een batig saldo van *f* 49.

Enkele vragen worden gesteld en beantwoord.

7. Rapport wordt uitgebracht over het te houden Classicale Zendingsfeest. Voorgesteld wordt het feest te houden te Zuidlaren op 16 Juli a. s. en te beginnen in den voormiddag. Het rapport wordt met dank aanvaard en de verschillende voorstellen goedgekeurd.
8. Ingekomen is een missive van de Classis Amsterdam, inhoudende mededeeling over een Dienaar des Woords, die tot een anderen staat des levens is overgegaan. Wordt voor kennisgeving aangenomen.
9. In behandeling komen:

a. Een instructie van de kerk A van Smilde, betreffende een grensregeling tusschen Assen en Smilde. Deze zaak wordt verwezen naar de betrokken kerken.

b. Een instructie van kerk A van Smilde over een grensregeling tusschen de kerk van Hyken en die van Smilde A. Wordt aangehouden tot de volgende vergadering.

c. Een voorstel van Smilde A: »De Generale Synode besluite, dat voortaan aan de Theologische School gelegenheid zij om te doctoreeren". Dit voorstel zal geplaatst worden op het agendum der volgende vergadering."

10. De kerk van Roden stelt aan de Classis voor, over te gaan tot het instellen van een »Kas voor hulpbehoevende kerken in de Classis Assen". De Classis besluit in beginsel tot het oprichten van een Classicale kas voor den arbeid der Evangelisatie. In een volgende vergadering zullen bepaalde voorstellen, deze zaak betreffende, behandeld worden.
11. De Dep. voor den arbeid in Rijn-Pruisen deelt mede, welke bijdragen voor dien arbeid zijn ingekomen, en wekt op tot meerderen steun.
12. De kerk van Appelscha vraagt om vervroeging van de volgende Classicale vergadering met het oog op het peremptoir examen van den beroepen candidaat H. Waterink. De volgende vergadering zal gehouden worden D. V. 28 April e.k. De examenvakken worden verdeeld als volgt: Ds. van der Veen: Exegese O.T.; Ds. Groot Nibbelink: Exegese N. T.; Ds. Smitt: Dogmatiek; Ds. Oussoren; Ethiek: Ds. Laman: Bijbelkunde; Ds. Scholten: Ambtelijke vakken en Kerkrecht.
13. De rondvraag naar art. 41 K. O. wordt gehouden. Borger vraagt advies over een geval van censuur.
14. De regeling der vacature-beurten is als volgt: 8 Maart: Ds. Groot Nibbelink te Appelscha; Ds. Oussoren te Norg; Ds. Scholten te Smilde B; Ds. van der Veen te Vries.
15. De boeken van den Dep. voor art. 13 en van den class. penningm. zijn nagezien en in orde bevonden.
16. De censuur naar art. 43 heeft plaats.
17. Het Persverslag wordt gelezen.
18. Sluiting der vergadering door den Voorzitter.

Op last der Classis
W. W. SMITT.

Buitenland.

Engeland. Neemt de Roomsche Kerk in Engeland toe?

Door Roomsche bladen worden teikens mededeelingen gedaan omtrent overgangen uit de Episcopaalsche tot de Roomsche Kerk. Nu is het een bekend feit, dat in het midden der voorgaande eeuw tengevolge van de z.g. Oxfordsche beweging vele mannen van beteekenis uit de Staatskerk getreden zijn, om zich bij de Roomsche Kerk aan te sluiten. Deze stap werdt o.a. gedaan door Hartmann, Manning, Tyrrell, Ook is het niet te ontkennen, dat de Romaniseerende richting in de Episcopaalsche staatskerk steeds meer veld wint. Men is daarom op weg naar Rome en verder zelfs als vele Episcopalen willen weten. Doch het is overdreven als men zegt, dat in de laatste jaren groote menigten den besliissenden stap gedaan hebben door tot de Roomsche Kerk over te gaan.

In de *Agence Internationale*, een Ultramontaansch blad dat in Rome uitgegeven wordt, wordt over deze dingen in het nummer van 19 Maart gehandeld. Daarin schrijft de redactie: Velen in het buitenland denken, dat de beweging naar Rome wel vordert en dat weldra het Protestantisme slechts bestaan zal in de herinnering. Zelfs heeft een redenaar uitgerekend, dat binnen 25 jaar Engeland geheel Roomsch zijn zal. De zaak staat echter aldus: In 1850 waren er 600,000 Roomschen in Engeland, tegewoordig 2 millioen. Maar in de eerste plaats moet men in aanmerking nemen, dat de bevolking van Engeland sedert 1850 verdubbeld is, zoodat de Roomschen thans een zielental van 1,200,000 moesten hebben. Voorts moet in aanmerking genomen worden, dat er sedert 1850 in Engeland een half millioen leeren zich vestigden. Wanneer men rekent, dat deze leeren ook hunne nakomelingen gehad hebben of nog hebben, dan behoorde het aantal Roomschen reeds de twee millioen te overtreffen. Bedenkt men ten slotte, dat ook duizenden uit de Episcopaalsche Kerk tot de Roomsche Kerk overgingen, dan lijdt het geen twijfel, dat de Roomsche Kerk in Engeland sedert 1850 sterke verliezen geleden heeft; dat de Roomsche Kerk dus wel absoluut toegenomen, maar relatief afgenomen is.

Maar dit neemt niet weg, dat de Romaniseerende of Ritualistische richting een voortdurend gevaar is voor de Episcopaalsche Kerk.

GEMENGD NIEUWS

Drankellende in Rusland. Het feit dat de Russische Staat steeds meer inkomsten trekt uit zijn monopolie van sterken drank, heeft velen ontrust. In de Russische volksvertegenwoordiging, de Doema, is een voorstel gedaan om de toenemende drankellende tegen te gaan. Graaf Witte, de bekende Russische staatsman, die de vader van dit monopolie in zijn tegenwoordigen vorm is, heeft openlijk uitgesproken, dat hij berouw gevoelt over hetgeen hij tot stand bracht, en verklaarde dat het »de Mephistopheles van het Russische volksbestaan« is. De Czar heeft onlangs een schrijven over dit onderwerp aan den nieuwen Minister van Financiën gericht, waarin Z. M. zegt, dat hij daartoe kwam omdat hij op een zijner jongste reizen pijnlijk getroffen werd door de »slapheid, armoede en maatschappelijke verwording — de onvermijdelijke gevolgen van dronkenschap". Het is te hopen dat het voorstel dat in de Doema aanhangig gemaakt is, tot wet verheven wordt.

Eene merkwaardige uitlating over catechetisch onderwijs. De bekende voorstander der »Gemeinschaften«, de Evangelist Heinrich Dallmeyer, schrijft in het blad *Auf der Warte*: »tijdens mijn arbeid in Hamburg, werd het mij in het bearbeiden van zielen opnieuw duidelijk, hoeveel zegen er nog altijd van een goed catechetisch onderwijs uitgaat. Wij Evangelisten maaien immers dikwijls waar wij niet gezaaid hebben; maar ook is het aan de andere zijde waar, dat wij op vele plaatsen met veel inspanning ploegen en zaaien, zonder deel aan den oogst te hebben».

Het is te verstaan dat Evangelisatiearbeid daar de meeste vruchten oplevert waar de Kerk des Heeren reeds door haar onderwijs heeft gewerkt, en ook begrijpen wij, dat in streken waar Evangelisten optreden om het Evangelie-zaad uit te strooien, deze Evangelisten voorbereidend voor de Kerk werken.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE SPEELMAN.

VI.

DE ZANGER.

Het liep tegen Paschen, een late Paschen. Het groen begon reeds overal uit te komen; alleen de oude, zware boomen stonden nog kaal.

De tuinman was teruggekomen en Louise had zich gehaast hem op te zoeken, om hem haar mooien, nieuwen Bijbel te laten zien. De vele prenten werden eerst bekeken en toen opgezocht waar de mooie geschiedenissen stonden, die het meisje zoo gaarne wilde lezen. Voortaan ging er zelden een dag voorbij, waarop ze niet een stuk uit den prentenbijbel las, en haar vriend de tuinman was altijd gereed hetgeen zij niet begreep haar uit te leggen.

Op een middag wandelde Louise met de juffrouw voor het heerenhuis, toen zij op een afstand in de richting van den ingang van Jadis muziek hoorden. Dat gebeurde wel meer en zij lett'en er niet bizonder op, doch allengs kwam het naderbij. Het klonk zacht en lieflijk, maar blijkbaar was het getal muzikanten niet groot; misschien was er zelfs maar één.

Dat bleek werkelijk zoo te zijn. Want weldra vertoonde zich in een der lanen, die naar den ingang leidden, een man die al voortwandelend zacht op de fluit speelde. Toen hij het tweetal zag groette hij eerbiedig en bleef staan.

De speler scheen een man te zijn van om en bij de veertig jaar. Hij was armoedig maar zindelijk gekleed en had iets vriendelijks in zijn blik, dat dadelijk voor hem innam.

»Zeker zoo'n reizende speelman« zei de gouvernante in het Fransch. »We zullen hem maar iets geven dan gaat hij gauw weer heen. Je papa ziet zulke menschen hier niet graag.«

»Och toe neen« riep de kleine Louise, »hij zal heusch geen kwaad doen. Laat hij eerst nog wat spelen, het klonk zoo mooi.«

De juffrouw wilde dat niet weigeren, maar wenkte veiligheidshalve den man om zijwaarts af te gaan waar de tuinmanswoning stond. »Dan hooren anderen er ook wat van«, sprak zij tot Louise.

Eerst nu bespeurden beiden, dat de speelman een houten been had. Hij zette zich op een bankje neer en begon een lied te spelen, dat luider klonk dan zoo even. Weldra verscheen ook de tuinmansvrouw evenals een der knechts, die in de nabijheid werkte. Allen vonden het mooi. Zelfs de gouvernante moest erkennen, dat die eenvoudige speelman het er veel beter afbracht dan zij gedacht had.

Toen het lied uit was wilde de juffer den man een paar stuivers geven en wegzenden. Maar dat was allesbehalve naar den zin van Louise.